

[Thorvil Kristensen.]

på problemet om bevægeligheden på det danske arbejdsmarked. Vi har en højere beskæftigelsesgrad, end vi havde før krigen, og det er vi alle sammen glade for, men også på det område ser det ud til, at vi sakker lidt agterud for en række andre lande. Beskæftigelsesgraden er gennemgående ikke steget så meget i forhold til 1930'erne her i landet som en række andre steder. Dette punkt, bevægeligheden på arbejdsmarkedet, beskæftiger også samordningsudvalget, som i sin betænkning fra i sommer taler om, at større mobilitet på arbejdsmarkedet ville være ønskelig. Også OEEC har i sin rapport nu i efteråret været inde på det. Jeg mener ikke, at man kan blive ved at skubbe dette problem fra sig. Jeg nævnte i min finanslovstale sidste år arbejdsløshedsloven som en af de ting, der burde tages op til revision. Der var en debat om dette i det høje ting i sidste uge, og det fremgik bl. a. deraf, at vi fra venstres side ønsker, at den kommission, der nu sidder, skal have sin opgave udvidet til at omfatte en almindelig revision af arbejdsløshedsloven. Når vi ønsker dette, er det ikke alene af statsfinansielle grunde, ikke alene fordi statens udgifter til dette formål er betydelige, men også fordi vi frygter — og jeg ved, at andre frygter det samme — at den ordning, vi nu har på dette område, hæmmer bevægeligheden på vort arbejdsmarked, idet den ikke indeholder det fornødne incitament til, at arbejdskraften straks, når den er blevet ledig, søger over på de områder, hvor der er produktiv beskæftigelse. Herom har allerede arbejdsmarkedskommissionen for 4 år siden i en betænkning fremsat nogle udtalelser, som jeg beder om den højtærede formands tilladelse til at citere. Det hedder her:

„Set på længere sigt har understøttelsesniveau været voksende, og på samme måde er understøttelsen steget i forhold til lønnen; det må derfor antages, at de med ydelse af arbejdsløshedsunderstøttelse forbundne bevægelseshæmmende virkninger gør sig gældende i dag med større styrke end tidligere.“

Så vidt arbejdsmarkedskommissionen, og der er ikke noget i de forløbne 4 år, som har ændret dette billede. Det betyder ikke blot,

at visse produktionsmuligheder går tabt, fordi vort arbejdsmarked ikke er tilstrækkelig bevægeligt, men også, at nogle mennesker, uden at det er fornødent, underkastes de lidelser, som arbejdsløsheden medfører.

Det tredje hovedproblem, jeg vil nævne, er inflationsproblemet, som vi så tit taler om, og hvis alvorlige karakter vi alle kender. Det er ikke min hensigt at fremsætte skræmmende udtalelser, men det kan ikke nægtes, at når vore obligationskurser i dag ligger så dårligt, som de gør, er inflationsfrygten sikkert en af årsagerne dertil. Der er en tendens til at søge bort fra de fast forrentede værdier over til andre værdier, som bedre kan følge inflationen op.

Nu skal det erkendes, at inflationen i det store og hele er noget internationalt; den foregår i så at sige alle lande i øjeblikket; men det betyder ikke, at vi ikke selv kan gøre noget for at bestemme, i hvilken grad denne internationale bevægelse kommer til at slå igennem herhjemme. Vi er ikke magtesløse, og jeg vil gerne fremhæve to forhold, som påkalder vor overvejelse. Det ene er, at pristasssystemet i den form, det har, hvor en pristasstigning omfatter alle skatter, både direkte og indirekte, og hvor den umiddelbart går ind i lønningerne og dermed videre i den følgende prisudvikling, gør inflationens videre forløb mere automatisk og derfor sikkert i det lange løb mere vidtgående, end det ellers ville være. Også på det punkt har den omtalte beretning fra OEEC nogle bemærkninger, der røber en vis bekymring over pristasssystemets vidtgående karakter i Danmark, og der er i samordningsudvalgets betænkning et par sider, som ganske vist af naturlige grunde er meget forsigtigt formuleret, men som jeg alligevel ikke tror jeg tolker forkert, når jeg siger, at også de indebærer en vis betænknelighed ved den form for pristasssystem, vi har i øjeblikket. Jeg vil derfor tro, at en revision med henblik på at få et system, der ikke i samme grad som det nuværende bringer inflatoriske tendenser videre frem, vil være påkrævet, og det ville interessere mig at høre den højtærede finansministers syn på dette spørgsmål.

Der er imidlertid et andet spørgsmål, som melder sig i denne forbindelse. Tekstilafgifterne er jo ved en lov, vedtaget i sidste